

ג'יימס דיקי

באוהל על ההר

שומע צורת גשם
לובשת צורת אהל ומאמין לה,
קובעת מכל עברי יצועי
חק חובק-כל, שמעבר למלה.
אני מצית בצניחה חפשיית אטית

מבעד לעלות היער המחשבת
לתוך מחות בצלי-החיים.
אני שם בנורחת המים
כמו חשה, כמו אור, מתוך השמים.
אני שם כמו המתים, או החיה
עצמה, המהרהרת בשיר -
יך, פן, חי, קדוש -
ואינה יכולה לדבר, אך שומעת,
בעור מצפית הדברים,

בכי גדול, אמת, מעצם
בהפוגה מנפה, הרמונית,
שאיפה ממשכת של מלא הנשימה
בטרם היות המלה בראשית.

בחצות זוהרים המים
על גלגלותיהם תוקורות של שועלים
וסמורים וארנבות מדבבלות
בצלע החר המזרחית.
אזרם הוא העלם שאברא בעיני רוחי
בעודי ממתין כמו מתי לא מקבר,
נענה, שברירי, מתוך-למחצה.
מזחי מסמן באות מים
שצל כנף עש

והאהל לובש צורה על גופי
כתכריך שממי, לא תואם.
מבורות באדמה מגיע קולי
בשפת חיות מכת-אלם-אלוה.
"אקום לתתיה", אני אומר.

שינה בחוץ בחג הפסחא

לא עוד חשקה.
יער זה לובש אור.
המראות כלם הופכים לעצים.
עין אחת מעצמה לאטה תפקח.
כי זה קברו של המלה,
מקום בו הארץ סובבת, מעוררת מקהלה.
לא עוד חשקה.

צפרים מדברות, קולותיהן מאחור.
האור מכתוב את שירן.
עיני התיה שלי בעשות אנושיות
בעוד המלה מגיחה מן החשקה
היכן שדיי הימנית, הקבורה תחמי,
מרפרפת דקורה, לופפת
בשרשיהם את מקור השירים כלם.
צפרים מזרות, קולותיהן מאחור.

הנח זרעים אלו בידך.
העצים הללו לא נטעו צדין.
אור עתיד לבקר בעולם,
שמיקתי הצבאית שעודנה כהה
תנבגן בטל-שמש.
גלימת הרוצים הקסומה שלי
טרם נעורה לחיים על גופי.
הנח זרעים אלו בידך.

בכף ידך סוד הניקיצה.
הרפה אצבעותיך סגלות-הצפרנים
ותיער ואור השמש גם יחד
יתרוממו ויטיבו עם העולם.
הצללים באויר ימצאו גופים,
ונוצה נושרת מצמרת ארן
אותה תחוש בידך הקבורה צמק תחתיך.
בכף ידך סוד הניקיצה.

כי קברו של המלה עושה אותך אור.
אשה תביט מבעד לחלון
ותבחין בי כאן, נחפו להתלבש, נוגה.
ילדי, פיו פעור, ישן צדין,
מאזין לשיר בביצת הצפור.
השמש תספר לו שיר זה
של אב החוזר מן החשקה,
כי קברו של המלה עושה אותך אור.

לא עוד חשקה.
בכף ידך סוד הניקיצה.
הנח זרעים אלו בידך;
המראות כלם הופכים לעצים.
נוצה נושרת מצמרת הארן.
השמש תספר לך שיר זה,
כי זה קברו של המלה;
כי קברו של המלה עושה אותך אור.

מאנגלית: עודד פלד

ג'יימס דיקי הוא יליד 1923 [ג'ורג'יה], סופר ומשורר, ומרצה באוניברסיטת דרום קרוליינה. קובץ שיריו הראשון, אל תוך האבן, ראה אור ב-1960. אחר כך הופיעו הקבצים, טובע עם אחרים [1962] וקסדות [1964]. ב-1965 זכה דיקי בפרס הספר הלאומי. ב-1967 ראה אור מבחר גדול של שיריו, המכיל בחלקו הרביעי את הקובץ הפעצת תבערה, שבו הוא מתאר את חורבנה של עיר הסופגת פצצת אטום. באותה שנה ראה אור הרומן שלו, Delivance ["הצלה"], סיפור הרפתקאות מסמר שיער על ארבעה אנשי עסקים מג'ורג'יה היוצאים למסע ציד בסירת קאנו בנהר סוער, ונלחמים על חייהם כנגד סכנות הטבע ואנשי הרים קשוחים ומרושעים. הספר הפך לרב-מכר ועובד לטרט מאוחר יותר - "גברים במלכות" בשמו העברי. ב-1993 הופיע רומן נוסף של דיקי, אל הים הלבן, המגולל את סיפורו של מקלען תמהוני הצונח ממטוס B-29 המופל מעל שמי טוקיו בימיה האחרונים של מלחמת העולם השנייה, שורד את פצצות התבערה הנוחתות על העיר, ועובר סדרת הרפתקאות קטלנית בדרכו להוקאידו, תוך שהוא עושה שימוש במומנויות הישרדות שלמד באלסקה בילדותו ונעוריו. דיקי פרסם רומנים נוספים, קובץ סיפורים, קבצי שירים נוספים, וספר מסות על שירה. לג'יימס דיקי יש קול ייחודי בשירה האמריקאית. זירת ההתרחשות של רבים משיריו נמצאת בטבע, לו הוא מקנה עוצמה מיתולוגית. יש בשיריו שילוב קסום של יסודות נרטיביים והגיגים מיסטיים, עוצמת אמירה ודקויות טובנה.

פ.ע